

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Postboks 2520
6404 MOLDE

Deres ref

Vår ref

Dato

20/6832-2

25. januar 2021

Svar på spørsmål om hvordan man oppretter settekommune

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til din e-post av 16. desember 2020. Dere viser til at dere har en klagesak etter plan- og bygningsloven til behandling, hvor kommunen tiltaket skal utføres i selv har overført saken til en annen kommune som både har forberedt og fattet vedtak i saken. Bakgrunnen for oppnevning av settekommune skal være at teknisk sjef er inhabil i saken. Dere spør om kommunene selv kan ordne opp i slikt, eller om det foreligger krav om at departementet eller fylkesmannen (heretter statsforvalteren) skal oppnevne settekommune.

Departementet kan ikke vurdere de konkrete omstendigheter i saken det vises til, men kan gi generell veiledning om gjeldende regelverk.

Utgangspunktet er at dere ved behandlingen av klagesaken kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. forvaltningsloven (fvl.) § 34 andre ledd.

I plan- og byggesaker ligger myndigheten til å treffe vedtak til kommunestyret, som er kommunens øverste organ, jf. kommuneloven § 5-3. Kommunestyrets myndighet kan delegeres til andre organer internt i kommunen innenfor rammene av kommuneloven og annen lov. Etter § 5-4 kan myndighet også delegeres til andre rettssubjekter. Disse bestemmelsene gjelder altså delegering av myndighet, og regulerer ikke muligheten til å overføre myndighet til andre kommuner (settekommuner). For at en kommune skal kunne overføre sin myndighet til å fatte vedtak til en annen kommune, må det foreligge et særskilt rettslig grunnlag. Det gjelder også dersom en kommune selv ønsker å benytte en settekommune. Slik hjemmel foreligger på generelt grunnlag ikke.

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Stina Hoel Jensen
22 24 72 40

Dersom en ansatt eller leder i kommunens administrasjon er inhabil, vil dette som regel kunne løses ved at en overordnet ansatt eller et overordnet organ for den inhabile tjenestemannen fatter vedtak i den aktuelle saken, se blant annet Grimstad og Halvorsen, *Forvaltningsloven i kommunene*, side 235 flg. Det vil derfor sjelden være nødvendig å oppnevne en stedfortreder etter fvl. § 9 første ledd. Dersom en leder i et hierarkisk organ er inhabil, medfører det at avgjørelse i saken ikke kan treffes av en direkte underordnet ansatt i samme organ. Slik inhabilitet gjelder bare adgangen til å fatte vedtak, den underordnede ansatte kan fortsatt forberede saken, se NOU 2019:5 punkt 16.6.9. At en ansatt i kommunen er inhabil medfører altså ikke at hele kommunen er inhabil, og det skal derfor ikke oppnevnes en settekommune i slike tilfeller.

For at en hel kommune skal anses som inhabil må det foreligge rettslige hindringer for at *kommunen* som sådan kan treffe vedtak i en aktuell sak. Som en klar hovedregel vil kommunestyret kunne fatte vedtak i alle saker som en kommune har fått myndighet til å avgjøre. Et rettslig hinder for at kommunen kan treffe vedtak, vil være at kommunestyret ikke er vedtaksført. For at kommunestyret skal være avskåret fra å kunne treffe vedtak må minst halvparten av medlemmene, inkludert varamedlemmer, være inhabile, jf. kommuneloven § 11-9 første ledd. Dette legger departementet til grunn at svært sjelden vil være tilfelle. Det er det departementet som har forvaltningsansvar for det aktuelle saksområdet, eventuelt annet organ etter delegasjon, som har myndighet til å oppnevne settekommune, jf. forvaltningsloven § 9 andre ledd jf. forvaltningsforskriften § 44.

På enkelte områder kan det være særkilte regler om kommunens vedtakskompetanse, herunder i tilfeller der kommunene kan anses å være part i en sak eller komme i en slags "dobbelrolle" som søker og vedtaksmyndighet. Noen rettsområder har da spesielle regler om saksbehandlingen, for eksempel at saken skal avgjøres av klageorganet.

Hvis en kommune, uten hjemmel, har overført en sak til en annen kommune for avgjørelse, må det vurderes om dette innebærer en personell kompetansemangel som fører til ugyldighet, jf. prinsippene i fvl. § 41.

Med hilsen

Ragnhild Spigseth (e.f.)
kst. avdelingsdirektør

Stina Hoel Jensen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer